

**Навчальна програма
з української мови
(складник типової освітньої програми)
для 1-2 класів
закладів загальної середньої освіти
з навчанням угорською мовою**

Пояснювальна записка

Навчальна програма з української мови для закладів загальної середньої освіти з навчанням угорською мовою є складником типової освітньої програми та базується на відповідних ключових Європейських компетентностях: уміння вчитися впродовж життя, спілкуватися українською, рідною та іноземними мовами, застосовувати природничі науки і технології, використовувати математичні, інформаційно-комунікаційні, соціальні і громадянські, здоров'язбережувальні, загальнокультурні і підприємницькі компетентності.

Метою початкового курсу вивчення української мови у закладах загальної середньої освіти з навчанням угорською мовою є розвиток особистості дитини засобами різних видів мовленнєвої діяльності, формування ключових, комунікативної та читацької компетентностей українською мовою; розвиток здатності спілкуватися нею для духовного та культурного самовияву, формування шанобливого ставлення до української культурної спадщини; розвиток емоційно-чуттєвого досвіду, мовленнєво-творчих здібностей; формування навичок усвідомленого підходу до розуміння та порівняння мовних елементів української та угорської мов для подальшого планомірного їх вивчення.

Для досягнення мети у програмі комплексно реалізуються освітня, виховна і розвивальна функції української мови в закладах загальної середньої освіти з навчанням мовами національних меншин.

Освітня функція спрямована на розвиток розумових здібностей сучасних учнів, їхньої пізнавальної активності, самостійності, сприяє формуванню комунікативної компетенції у відповідності до положень Державного стандарту початкової освіти, усвідомлення учнями значення мови для життя у мультилінгвальному та полікультурному світовому просторі; оволодіння знаннями про культуру, історію, реалії та традиції українського народу.

Виховна функція спрямована на формування всебічно розвиненої особистості, її індивідуальних якостей, а саме: позитивного ставлення до мови як засобу спілкування та основи культурної спадщини народу – носія цієї мови, збереження культури, народних звичаїв та традицій формування поваги та толерантного ставлення до представників інших культур і національностей, культури спілкування, загальноприйнятої в сучасному багатомовному та полікультурному світі.

Розвивальна функція мови зорієнтована на формування творчої особистості, адже пізнавальні процеси продуктивно впливають на розвиток мислення, пам'яті, уяви, спостережливості; розвиток потреби подальшого самовдосконалення у сфері використання мови, здатності переносити знання й уміння у нову ситуацію шляхом виконання проблемно-пошукової діяльності.

Досягнення поставленої мети передбачає виконання таких **завдань**:

- виховання в учнів позитивного емоційно-ціннісного ставлення до української мови, читання, дитячої книжки, формування пізнавального інтересу до українського слова, прагнення вдосконалювати своє мовлення;
- розвиток мислення, мовлення, уяви, інтелектуальних і літературно-творчих здібностей школярів, сприяння індивідуальному самовияву учнів та взаємодії між ними через розвиток комунікативних умінь;
- формування повноцінних навичок читання і письма, уміння брати участь у діалозі, інсценізаціях, створювати короткі усні й письмові монологічні висловлення;
- формування вмінь працювати з різними видами та джерелами інформації;
- формування умінь опрацьовувати тексти різних видів (художні, науково-популярні, навчальні, медіатексти);
- дослідження мовних одиниць і явищ, опанування початкових лінгвістичних знань і норм української мови;
- залучення молодших школярів до практичного застосування умінь з різних видів мовленнєвої діяльності в навчальних і життєвих ситуаціях.

У програму початкового курсу мовно-літературної освіти відповідно до нового Державного стандарту початкової освіти введено такі **змістові лінії**: «Взаємодіємо усно», «Досліджуємо мовні явища», «Досліджуємо медіа», «Читаємо», «Взаємодіємо письмово».

Змістова лінія **«Взаємодіємо усно»** спрямована на формування в молодших школярів умінь сприймати, аналізувати, інтерпретувати й оцінювати усну інформацію та використовувати її в різних комунікативних ситуаціях, спілкуватися усно з іншими людьми в діалогічній і монологічній формах заради досягнення певних життєвих цілей.

Змістова лінія **«Досліджуємо мовні явища»** спрямована на дослідження учнями мовних одиниць і явищ з метою опанування початкових лінгвістичних знань, норм літературної вимови та правил правопису, на формування в молодших школярів умінь послуговуватися українською мовою в усіх сферах життя, дотримуючись її літературних норм.

Змістова лінія **«Досліджуємо медіа»** передбачає формування в учнів умінь аналізувати, інтерпретувати, критично оцінювати інформацію в медіатекстах та використовувати її, створювати прості медіапродукти.

Змістова лінія **«Читаємо»** передбачає формування в учнів повноцінної навички читання, умінь самостійно вибирати й опрацьовувати літературні тексти різних видів, дитячі книжки, висловлювати своє ставлення до прочитаного, сприймати художній текст як засіб збагачення особистого

емоційно-чуттєвого, соціального досвіду, користуватися раціональними прийомами пошуку потрібної інформації в різних джерелах, працювати з інформацією в різних форматах, застосовувати її в навчально-пізнавальних, комунікативних ситуаціях, практичному досвіді.

Змістова лінія **«Взаємодіємо письмово»** спрямована на формування в молодших школярів повноцінної навички письма, умінь висловлювати свої думки, почуття, ставлення та взаємодіяти з іншими людьми в письмовій формі, виявляти себе в різних видах мовленнєво-творчої діяльності.

Змістові лінії реалізуються через такі інтегровані курси і навчальні предмети:

1 клас – «Усний курс»;

2 клас – інтегрований курс «Навчання грамоти»;

3 клас – інтегрований курс навчальних предметів «Українська мова», «Читання»;

4 клас – інтегрований курс навчальних предметів «Українська мова», «Читання».

**Результати навчання та пропонований зміст
з української мови (читання)**

1 клас

(170 годин, 5 години на тиждень, резервний час – 5 годин)

Очікувані результати	Зміст навчання
Змістова лінія «Взаємодіємо усно»	
<p>Учень/учениця:</p> <p><i>розрізняє</i> (на слух) вивчені слова і фрази;</p> <p><i>сприймає на слух</i> і виконує прості інструкції;</p> <p><i>розуміє</i> короткі елементарні повідомлення у прозовій та віршованій формі, підтримані невербальними засобами (малюнками, жестами тощо);</p> <p>з увагою <i>сприймає</i> на слух усні репліки співрозмовника, <i>доречно реагує</i> на них;</p> <p><i>ділиться</i> своїми почуттями та емоціями від почутого;</p> <p><i>підтримує</i> елементарне спілкування у межах мікродіалогів етикетного та загального характеру;</p> <p><i>ставить запитання</i>, засвоєні у мовленнєвих зразках, і відповідає на запитання однокласників/учителя (<i>обсяг висловлювання не менше 2-х реплік</i>);</p> <p><i>користується</i> формулами мовленнєвого етикету в ситуаціях навчального та побутового спілкування (вітання, прощання, вибачення, подяка);</p> <p><i>дотримується</i> правил спілкування з людьми різного віку;</p> <p><i>використовує</i> відповідно до ситуації спілкування несловесні засоби (жести, міміку тощо);</p> <p><i>регулює</i> дихання, силу голосу і темп мовлення у процесі спілкування;</p> <p><i>повторює</i> услід за вчителем зразок зв'язного висловлювання (обсягом 2-3 речення) зі збереженням його змісту та інтонаційних</p>	<p>Сприймання усної інформації.</p> <p>Сприймання на слух, розуміння та усвідомлення змісту почутого, участь у діалогах.</p> <p>Практичне оволодіння діалогічною формою мовлення (репліка в діалозі: знайомство, привітання, прощання, вибачення, подяка, питання, прохання, згода, відмова тощо), етикетними нормами культури спілкування.</p> <p>Створення усних монологічних висловлювань.</p>

<p>особливостей;</p> <p><i>уміє</i> інтонаційно правильно декламувати вивчені напам'ять твори;</p> <p><i>слухає й розуміє</i> коротке монологічне висловлення;</p> <p><i>представляє</i> себе, членів сім'ї та родини, друзів, називає улюблені іграшки та частини тіла людини, відповідає та ставить запитання, <i>називає</i> предмети, <i>рахує</i> у межах 10;</p> <p><i>вимовляє</i> одно-, дво- і трискладові слова й речення за вказаними моделями;</p> <p><i>складає</i> речення з 2-3 слів;</p> <p><i>переказує</i> почуте, прослухане за допомогою опорних слів, усного плану;</p> <p><i>називає і описує</i> предмети, тварин відповідно до навчальної ситуації в межах тематики програми (обсяг висловлювання 2-3 речення)</p>	
Змістова лінія «Досліджуємо мовні явища»	
<p>Учень/учениця:</p> <p><i>поділяє</i> усно слова на склади;</p> <p><i>наголошує</i> правильно слова;</p> <p><i>співвідносить</i> слово і зображення відповідного предмета, дії, ознаки, числа;</p> <p><i>розрізняє</i> близькі й протилежні за значенням слова;</p> <p><i>розпізнає</i> слова, які мають кілька значень;</p> <p><i>ставить</i> до слів питання <i>хто?, що?, який?, яка?, яке?, які?, що робить?, що роблять?, скільки?</i>;</p> <p><i>розпізнає</i> речення за графічними орієнтирами (велика буква на початку, розділовий знак у кінці);</p> <p><i>визначає</i> кількість слів у реченні, яке складається з 1-4 слів;</p> <p><i>має уявлення</i> про текст (практично відрізняє його</p>	<p>Вправління у поділі слів на склади.</p> <p>Наголос в українській мові.</p> <p>Спостереження за лексичним значенням слів.</p> <p>Ознайомлення зі словами – назвами предметів, ознак, дій, чисел, службовими словами.</p> <p>Дослідження і конструювання речень.</p> <p>Усне редагування як спосіб</p>

<p>від речення);</p> <p><i>усно добирає</i> заголовок до тексту;</p> <p><i>визначає</i> кількість речень у тексті (з 2-4 речень).</p>	<p>удосконалення тексту.</p>
<p>Змістова лінія «Досліджуємо медіа»</p>	
<p>Учень/учениця:</p> <p><i>сприймає</i> прості медіапродукти (світлина, комікси, дитячі журнали тощо);</p> <p><i>бере участь</i> в обговоренні змісту і форми медіапродуктів;</p> <p><i>висловлює</i> свої думки й почуття з приводу простих медіатекстів.</p>	<p>Уявлення про медіа, медіаграмотність (призначення (мета) і цільова аудиторія (Хто буде це дивитися/слухати? Чому?); правдива і неправдива інформація).</p> <p>Візуальні медіа (книжка як джерело інформації, періодичні друковані видання (журнал, газета), фотографія як джерело інформації (наприклад: пейзаж, портрет, сюжетна світлина), малюнок як джерело інформації. Комікси).</p> <p>Аудіовізуальні медіа (мультфільми, улюблений герой, колір, звук, пісня, музика в мультфільмах, критерії добору мультфільмів для перегляду; кіноафіша (інформаційне призначення).</p> <p>(Медіапродукти на вибір вчителя)</p>

2 клас

(170 годин, 5 години на тиждень, резервний час – 5 годин)

Очікувані результати	Зміст навчання
Змістова лінія «Взаємодіємо усно»	
<p>Учень / учениця: з увагою <i>сприймає</i> усні репліки співрозмовника, <i>реагує</i> на них;</p> <p><i>реагує</i> невербально та вербально на запитання, які вимагають простих відповідей;</p> <p><i>демонструє</i> розуміння ключових слів у висловленні, які проговорюються дуже повільно та з довгими паузами;</p> <p><i>розуміє</i> короткі прості вказівки, сформульовані повільно;</p> <p><i>розуміє</i> короткі елементарні повідомлення у прозовій та віршованій формі, підтримані невербальними засобами (малюнками, жестами тощо) в межах тематики спілкування;</p> <p><i>виконує</i> сприйняті на слух прості інструкції щодо виконання поставлених учителем навчальних завдань;</p> <p><i>сприймає</i> монологічне висловлення й <i>використовує</i> усну інформацію з конкретною метою;</p> <p><i>відповідає на</i> прості запитання за змістом прослуханого;</p> <p><i>відтворює</i> основний зміст усного повідомлення;</p> <p><i>представляє</i> себе, своїх друзів, батьків, продукуючи прості, здебільшого ізольовані речення;</p> <p><i>описує</i> предмет, іграшку, тварину, погоду;</p> <p><i>повідомляє</i> про здатність виконувати певні дії учнем чи іншими особами;</p> <p><i>відтворює</i> римовані твори дитячого фольклору (<i>обсяг висловлювання 3-4 речення</i>).</p> <p><i>висловлює</i> своє ставлення до почутого: до подій, персонажів тексту;</p> <p><i>розповідає</i> про власні почуття, які викликав прослуханий текст;</p>	<p>Сприймання усної інформації.</p> <p>Аналіз та інтерпретація (розкриття змісту) почутого.</p> <p>Оцінювання усної інформації.</p> <p>Практичне оволодіння діалогічною формою мовлення, етикетними нормами спілкування, культурою.</p>

<p><i>пояснює, чому щось подобається, а щось ні;</i></p> <p><i>бере участь у розігруванні діалогів за змістом малих фольклорних форм, казок, віршів, використовує доречно силу голосу, темп мовлення, міміку, жести, рухи;</i></p> <p><i>підтримує елементарне спілкування у межах мікродіалогів етикетного та загального характеру, ставить загальні та нескладні питання, засвоєні як мовленнєві зразки, та відповідає на них згідно з мовним матеріалом і ситуацією спілкування та з опорою на вивчений мовний матеріал;</i></p> <p><i>реагує на прості, в дещо уповільненому темпі, репліки вчителя і однокласників (обсяг висловлювання кожного не менше 3-х реплік);</i></p> <p><i>користується формулами мовленнєвого етикету (ввічливими словами);</i></p> <p><i>дотримується правил спілкування;</i></p> <p><i>використовує відповідно до ситуації спілкування несловесні засоби (жести, міміку тощо);</i></p> <p><i>регулює дихання, силу голосу і темп мовлення у процесі спілкування;</i></p> <p><i>повторює услід за вчителем зразок зв'язного висловлення (обсягом 2-3 речення) зі збереженням його змісту та інтонаційних особливостей;</i></p> <p><i>переказує знайому казку, короткий прослуханий текст з опорою на подані малюнки, словосполучення, запитання, план;</i></p> <p><i>самостійно будує коротке зв'язне висловлення за поданим початком, малюнком (ілюстрацією, серією малюнків), на основі прослуханого тексту або випадку з життя.</i></p>	<p>Створення усних монологічних висловлень</p>
<p>Змістова лінія «Читаємо»</p>	
<p>Учень/учениця:</p> <p><i>читає вголос доступні тексти переважно цілими словами (окремі слова ускладненої структури – складами);</i></p> <p><i>виявляє у процесі читання розуміння значення більшості слів, звертає увагу на незнайомі слова, запитує у дорослих їх значення;</i></p> <p><i>пояснює значення більшості слів, ужитих у прямому та переносному значеннях;</i></p>	<p>Формування і розвиток навички читання.</p>

правильно інтонуює речення, різні за метою висловлювання та інтонацією, відповідно до розділових знаків (після попередньої підготовки);

читає і правильно називає нескладні за змістом і формою фольклорні та літературні тексти;

користується найпростішими прийомами регулювання темпу читання, сили голосу, дихання залежно від змісту тексту (самостійно та за завданням учителя);

самостійно читає, практично розрізняє з опорою на найпростіші жанрові особливості тексти малих фольклорних форм, що опрацьовувалися під час навчання, а також літературних жанрів (казка, вірш, оповідання, уривки з повістей-казок), правильно їх називає, визначає емоційний настрій;

виділяє в структурі художнього тексту заголовки, ілюстрації, схеми, таблиці, використовує їх для прогнозування орієнтовного змісту тексту та кращого його розуміння;

виявляє розуміння фактичного змісту тексту та основних думок (з допомогою вчителя) художніх текстів;

пояснює, які, де, коли відбулися події;

визначає, правильно називає персонажів художнього твору, виділяє серед них головного;

перераховує цікаві факти, важливі ідеї в інформаційному тексті;

встановлює зв'язки між подіями, дійовими особами;

ставить запитання за фактичним змістом прочитаного з метою уточнення свого розуміння;

розпізнає, називає в тексті яскраві, образні слова, вислови, пояснює їх роль у творі (з допомогою вчителя);

передає зміст (детально або вибірково) твору чи окремих епізодів з дотриманням логіки викладу, а також з урахуванням структурних елементів тексту: зачину, основної частини, кінцівки;

пояснює вчинки персонажів у творі, висловлює щодо них найпростіші оцінні судження;

обґрунтовує свої висновки (за допомогою вчителя);

розповідає про свої загальні враження, почуття від

Сприймання і практичне розрізнення текстів різних видів.

Аналіз та інтерпретація змісту текстів.

Формування рефлексивного досвіду за змістом прочитаного.

прочитаного, (що саме сподобалося / не сподобалося, що було цікаво / нецікаво, що нового дізнався / дізналась), підтверджує свої думки фактами з тексту;

пов'язує зміст прочитаного зі своїми знаннями, попереднім читацьким, а також власним життєвим емоційно-чуттєвим досвідом;

передає власне ставлення до подій, вчинків персонажів через ілюстрування, декламацію, рольові ігри, інсценізацію твору чи окремих його епізодів (з використанням вербальних і невербальних засобів художньої виразності);

імпровізує з репліками, відтворюючи діалоги з казок, віршів, оповідань;

бере участь у колективному обговоренні прочитаного: зацікавлено й уважно слухає співрозмовників, толерантно ставиться до їхніх думок, пояснює своє розуміння дискусійних питань;

знає і називає найважливіші інформаційні ресурси: бібліотека, Інтернет, телебачення, дитячі газети, журнали, книжки, довідкові видання;

знаходить у художніх текстах відповіді на запитання, поставлені вчителем;

аналізує одержану інформацію, звертається до дорослих (коли є сумнів) за підтвердженням її правдивості, достовірності;

застосовує одержану інформацію в навчальній діяльності та практичному досвіді;

перетворює вербальну інформацію із суцільного тексту у візуальну (малюнок, кадри до мультфільму, таблиця тощо);

розпочинає ознайомлення з новою дитячою книжкою з розглядання її структурних елементів: обкладинки, титульного аркуша, ілюстрацій, змісту (переліку) творів, правильно їх називає;

передбачає орієнтовний зміст твору, дитячої книжки за вказаними елементами;

добирає для читання дитячі книжки на відповідну тему: казки про тварин, пригод, фантастика та ін.;

визначає мету свого читання (для проведення цікавого дозвілля, знаходження потрібної інформації та ін.), обирає, читає відповідні книжки, пояснює свій вибір;

Робота з різними джерелами і видами інформації.

Робота з дитячою книжкою.

Орієнтовний зміст літературного матеріалу: *дитяча література в авторській жанрово-тематичній різноманітності*:
– твори усної народної творчості, дитячий фольклор;
– твори відомих письменників України на актуальні теми для дітей;

<p><i>перечитує</i> книжки, окремі їх епізоди для кращого розуміння змісту та вдосконалення навички читання;</p> <p><i>називає</i> своїх улюблених літературних героїв;</p> <p><i>має</i> уявлення про жанри й теми дитячого читання;</p> <p><i>називає</i> твори, дитячі книжки, що сподобалися, розповідає, які епізоди справили найбільше враження;</p> <p><i>називає</i> кілька прізвищ авторів прочитаних творів;</p> <p><i>називає</i> державні символи України й окремі національні символи, традиції українського народу.</p>	<p><i>теми дитячого читання:</i> про Батьківщину, сім'ю, на героїко-патріотичну тематику, про живу й неживу природу, дітей, дружбу, шкільне життя, пригоди.</p>
<p>Змістова лінія «Взаємодіємо письмово»</p>	
<p>Учень/учениця:</p> <p><i>пише</i> рукописними буквами, дотримуючись графічних, технічних, гігієнічних вимог;</p> <p><i>приймає</i> свідомо правильну позу перед початком письма; <i>тримає</i> правильно ручку (олівець);</p> <p><i>розташовує</i> зошит на парті відповідно до вимог письма лівою чи правою рукою;</p> <p><i>орієнтується</i> на сторінці і в графічній сітці зошита;</p> <p><i>виконує</i> підготовчі вправи до написання букв українського алфавіту (обведення контурів малюнків, малювання візерунків, орнаментів із використанням різних ліній);</p> <p><i>називає і пише</i> всі рукописні малі й великі літери українського алфавіту, вивчені у букварному періоді; затвердженої форми з однаковим нахилом, висотою, шириною;</p> <p><i>вміє списувати</i> з друкованих та рукописних зразків букви, слова, словосполучення, речення, короткі тексти;</p> <p><i>вміє каліграфічно</i> правильно списувати з підручника, з дошки окремі букви, словосполучення, невеликий текст;</p> <p><i>записує</i> на слух дво- і трискладові слова, вимова й написання яких збігаються;</p> <p><i>добирає й записує</i> назву малюнка, заголовок до тексту (з допомогою вчителя);</p> <p><i>складає й записує</i> речення за ілюстрацією, життєвою</p>	<p>Формування і розвиток навички письма.</p> <p>Підготовчі вправи. Вчимось граючись.</p> <p>Створення власних письмових</p>

<p>ситуацією (самостійно та за допомогою вчителя);</p> <p><i>дотримується</i> культури оформлення письмових робіт; <i>перевіряє</i> написане;</p> <p><i>виявляє і виправляє</i> недоліки письма (графічні, орфографічні, пунктуаційні) самостійно чи з допомогою вчителя;</p> <p><i>створює і записує</i> коротке зв'язне висловлення на добре відому та цікаву тему;</p> <p><i>перевіряє</i> (за допомогою вчителя), чи грамотно написаний власний текст.</p>	<p>висловлень.</p> <p>Перевірка і редагування текстів.</p>
<p>Змістова лінія «Досліджуємо медіа»</p>	
<p>Учень/учениця:</p> <p><i>сприймає</i> прості медіапродукти;</p> <p><i>обговорює</i> зміст і форму простих медіатекстів;</p> <p><i>розповідає</i>, про що в них ідеться;</p> <p><i>визначає</i>, кому і для чого призначений медіатекст;</p> <p><i>пояснює</i> зміст вербальної і невербальної інформації в медіапродуктах;</p> <p><i>висловлює</i> свої враження від змісту і форми медіапродукту;</p> <p><i>створює</i> прості медіапродукти (листівка, sms-повідомлення, фото, колаж, комікс тощо) з допомогою інших.</p>	<p>Розширення уявлення про медіа, робота з медіапродукцією</p> <p>Інтернет (загальне уявлення про віртуальне спілкування, етику віртуального спілкування, безпеку в Інтернеті).</p> <p>Комп'ютерні ігри як джерело навчання, розвитку і відпочинку. Вплив на здоров'я.</p> <p>Реклама (вплив реклами на поведінку людини, реклама в медіа, як захиститися від небажаного впливу реклами).</p> <p>Зміст і форма медіа текстів (елементи форми і їх значення для сприйняття основних ідей (колір, музика, анімація у мультфільмах, музика в рекламі).</p>
<p>Змістова лінія «Досліджуємо мовні явища»</p>	
<p>Учень/учениця (здобувач/здобувачка освіти):</p> <p><i>розрізняє</i> голосні і приголосні звуки за звучанням та вимовою;</p> <p><i>відтворює</i> ланцюжок звуків у почутому слові (без явищ асиміляції);</p> <p><i>правильно вимовляє</i> слова з дзвінками приголосними звуками в кінці слова і складу перед глухим;</p> <p><i>правильно вимовляє й записує</i> слова з апострофом;</p> <p><i>розрізняє</i> наголошений і ненаголошені склади в слові;</p> <p><i>правильно наголошує</i> загальноживані слова;</p>	<p>Дослідження звуко-буквеного складу слів, правильна їх вимова і написання.</p>

експериментує з наголосом: порівнює і пояснює значення слів, які відрізняються лише наголосом;
правильно вимовляє слова з ненаголошеними голосними [є], [и];

переносить слова з рядка в рядок складами;

не відриває при переносі від слова склад, позначений однією буквою;

правильно переносить слова зі збігом приголосних, з літерами *ь, й*, буквосполученнями *дж, дз, йо, ьо*, апострофом, подвоєними приголосними;

правильно читає (напам'ять або із запису) український алфавіт;

розташовує 5-6 слів за алфавітом з орієнтацією на першу літеру;

добирає самостійно 4-6 слів, які відповідають на питання *хто? що? який? яка? яке? які? що робить? що роблять? скільки?*;

правильно вживає велику / малу літери у власних / загальних назвах;

правильно відтворює інтонацію розповідних, питальних і спонукальних, окличних та неокличних речень;

використовує відповідні розділові знаки в кінці речень під час письма;

поширює речення словами за поданими питаннями;

складає речення за малюнком, на задану тему;

добирає заголовок до тексту;

визначає в тексті зачин, основну частину, кінцівку;

складає і записує невеликий текст (3-4 речення) за ілюстрацією, серією малюнків, про події з власного життя;

дотримується абзаців у процесі записування текстів.

Користування правилами переносу слів.

Користування алфавітом.

Використання лексичного багатства мови у власному мовленні.

Дослідження і складання текстів.

Удосконалення текстів

Обов'язкові результати навчання здобувачів початкової освіти

Сприймає усну інформацію; перепитує, виявляючи увагу; доречно реагує.

Відтворює основний зміст усного повідомлення відповідно до мети; на основі почутого малює/добирає ілюстрації; передає інформацію графічно. Виокремлює цікаву для себе інформацію; передає її іншим.

Розпізнає ключові слова і фрази в усному повідомленні, виділяє їх голосом у власному мовленні; пояснює, чому зацікавила інформація; з допомогою вчителя/вчительки виявляє очевидні ідеї у простих текстах, медіатекстах.

Висловлює думки щодо усного повідомлення, простого тексту, медіатексту; намагається пояснити свої вподобання; звертається до дорослих за підтвердженням правдивості інформації.

Висловлює власні погляди на предмет обговорення; намагається зробити так, щоб висловлення було зрозуміле і цікаве для інших; правильно вимовляє і наголошує загальноживані слова у своєму висловлюванні.

Розпізнає емоції своїх співрозмовників, використовує відомі словесні і несловесні засоби для передавання емоцій та настрою; розпізнає образні вислови і пояснює, що вони допомагають уявити; створює прості медіапродукти.

Розповідає про власні відчуття та емоції від прослуханого/побаченого; ввічливо спілкується.

Передбачає за обкладинкою, заголовком та ілюстраціями, про що йтиметься в дитячій книжці; читає вголос правильно, свідомо, цілими словами, нескладні за змістом і формою тексти; виявляє розуміння фактичного змісту прочитаного.

Пов'язує інформацію з тексту з відповідними життєвими ситуаціями; розрізняє головне і другорядне в тексті; визначає тему художнього твору, а також у простих медіатекстах.

Розповідає про власні почуття та емоції від прочитаного тексту; відтворює емоції літературних персонажів під час інсценізації.

Висловлює власні вподобання щодо змісту прочитаних творів, літературних персонажів, намагається пояснити, що подобається, а що – ні; висловлює думки з приводу простих медіатекстів.

Обирає книжку для читання; пояснює власний вибір.

На основі тексту малює/добирає ілюстрації, фіксує інформацію графічно.

Експериментує з текстом (змінює кінцівку, місце подій, імпровізує з репліками під час театралізації тощо).

Пише рукописними буквами, зливо, розбірливо; створює невеликі та нескладні за змістом висловлення, записує їх; правильно записує слова, які пишуться так як вимовляються; створює прості медіапродукти з допомогою інших.

Обмінюється короткими письмовими повідомленнями.

Перевіряє написане, виявляє і виправляє недоліки письма самостійно чи з допомогою вчителя/вчительки; обговорює створені речення і вдосконалює їх з допомогою інших.

Спостерігає за мовними одиницями та явищами, відкриває деякі закономірності співвідношення звуків і букв, значення слів, їх граматичної форми та ролі в реченні; спостерігає за власним мовленням та мовленням інших, удосконалює власне мовлення з допомогою інших.

Експериментує зі звуками, словами, фразами в мовних іграх; аналізує з допомогою вчителя/вчительки мовлення літературних персонажів.